

MEDLEMSSKRIFT
NR 97, SEPTEMBER 2015
- En kanal som förenar

Strömstaren, vår maskot?

STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING

Verkar lokalt på Fågelbrolandet och i Strömma, Brevik och Herrvik med att dokumentera och informera om den lokala historien, att tillvarata medlemmarnas och bygdens intressen samt att verka för en hållbar utveckling för vår bygd. Vi har en hembygdsgård som kan hyras, och ett museum centralt i Strömma. Vi är ca 300 medlemmar. Besök gärna vår hemsida,

www.hembygd.se/stromma

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER

Hans Severinsson Stavnäs. 177	ordf.	070-760 12 60
Per-Olov Hejdenberg, Alrotsv.2A	kassör	08-571 41 579
Johan Edholm, Malmav. 224	sekr.	070-527 63 63
Thomas Lindström	ledamot	070-549 45 41
Jenny Vowden	ledamot	070-721 31 30
Birgitta Backlund	suppl.	070-840 42 04
Gudrun Molin Andersson	suppl.	073-655 33 74
Eva Gebelius	suppl.	08-571 405 14
Birgitta Thunblad	suppl.	08-571 687 86
Hans Lindström	revisor	08-571 405 52
Gunilla Wassdahl	revisor	08-570 336 54
Eva Waerner	rev. suppl.	076-362 86 36
Henrik Paulsen	valber.	08-571 407 70
Britt-Marie Ohlsson	suppl. valber.	08-571 400 33

Ansv. museet: Olle & Britt-Marie Ohlsson 08-571 400 33
Ansv. lokalbokning: Gudrun M. Andersson 073-655 33 74
Ansv. loppis: Annika Olsson, 08-571 403 76, & Margareta Fredholm Hejdenberg, 08-571 415 79
Redaktör tidskrift: Hans Severinsson & Jenny Vowden
Redaktör hemsida: Sven Zettergren

Medlemsavgift 2015: Enskild medlem 200 kr / Familjeavgift 350 kr

Plusgiro 98 57 43 - 4

Ordföranden har ordet

Hej! Hans Severinsson heter jag, som valdes till ny ordförande i våras, efter att Karin Boström tvingats avsäga sig uppdraget på grund av ett krävande nytt jobb. Själv är jag deltidspensionär, delårsboende vid Brevikssundet där jag och hustru Agneta trivs förträffligt på vårt "Blueberry Hill".

Strömmabygden har jag ingen erfarenhet av före 1980, varför jag tacksamt insupit historiska lärdomar från hembygdsföreningen, dess museum och dess skrifter. Där finns i sanning en enorm skatt i form av bilder, föremål och dokument. Föreningens huvudändamål är att förvalta, utveckla och levandegöra denna skatt, för nuvarande och kommande generationer. Men, vi måste också leva i nuet, och tänka på framtiden. Därför är våra andra ändamål att tillvarata medlemmarnas och bygdens intressen (utan politisk vinkling) samt att verka för en hållbar utveckling för vår bygd.

Hembygdsaktiva är av tradition mest äldre personer. Och visst, för de som har knepigt med livspusslet finns begränsade resurser för ideella intressen som det som nämns här. På senare år har dock natur, ekologi och närområdets kultur fått ökat intresse hos unga i alla åldrar. Vi i styrelsen hoppas därför att gamla och nya medlemmar mer aktivt medverkar med att uppfylla det vi åtagit oss. Vi lovar att se till att vi ägnar oss åt meningsfulla uppgifter, och att vi strävar efter att alla som engagerar sig ska finna det trevligt att vara med.

I det här numret, nr 97 av vår skrift, finns att läsa bl.a. årsmötesprotokollet, vårens och sommarens aktiviteter samt kommande aktiviteter, om Fågelbro Säteri genom åren, verksamheten i Strömma Hembygdsförening genom 35 år och om vår eldsjäl Olle Ohlssons barndom.

Håll till godo!

P S Ni vet väl att alla skrifter från 1980 till 2010 nu finns på vår hemsida?

Aktiviteter hösten och vintern 2015

Här listas vad som händer i Hembygdsföreningen under hösten och vintern. Angivna tidpunkter och program är i vissa fall preliminära. Notera de aktiviteter som intresserar dig i almanackan. Gör det nu. För säkerhets skull, kolla aktuella uppgifter på hemsidan www.hembygd.se/stromma innan Du ger Dig ut.

Återkommande aktiviteter

Hembygdsgårdsöppet

Hembygdsgården och museet är öppen söndagarna 27 september (sista chansen att fynda stenkakor, 78-varvsskivor), 25 oktober och 29 november, samt 31 januari och 28 februari 2016, dvs den sista söndagen i varje månad (utom december) från klockan 11 till 15.

Loppis, servering, museibesök och trevlig samvaro står på programmet. Första advent 29 november även julpyssel, glögg och pepparkakor på museet.

Vid muséet finns en bössa för frivillig besöksavgift. Grupper kan efter föransökan få en guidad visning av muséet.

Stick-caféet varje vecka!

Varje måndag från klockan 18.30 till 20.30, med avbrott över julhelgen, är stick-caféet öppet i Hembygdsgården

(Backstugan). Ingen föränmälan behövs. Ingen kostnad. Ta gärna med lite hembakt.

Muséets studiecirkel (Dokumentationscirkeln) varje vecka!

Onsdagar klockan 10 till ca 12.30 samlas cirkeln med arbetet att dokumentera och katalogisera alla föremål och skrifter i muséets samlingar. Samling i Stockstugan (Muséet, på höjden bakom backstugan). Alla är välkomna att vara med. Börjar 22 september, avbrott över julhelgen.

Bildarkivets studiecirkel (NOWA-cirkeln)

Under minst fem tillfällen under hösten kommer arbetet med att dokumentera, scanna och ordna föreningens omfattande bildarkiv fortsätta. Samling i Hembygdsgården (Backstugan). Alla är välkomna. För aktuella datum se hemsidan.

Styrelsemöten

Medlemmar är välkomna att vara närvarande på styrelsens möten, lyssna och få en kopp kaffe. Mötena äger rum tisdagar klockan 18.30 i Backstugan följande datum: 22 september, 20 oktober och 10 november. Dessutom 14 november klockan 15 med verksamhetsplanering, och 8 december klockan 10 med internutbildning om museets samlingar. Preliminära datum i vinter är 19 januari och 23 februari.

Speciella aktiviteter

Lördag 3 oktober kl 10-13: Aktivitetsdag

Föreningen har en tradition med städdagar vår och höst. Ordet låter lite tråkigt och är dessutom begränsande. Förvisso behöver tomten ses över med skräp, sly och ogräs, frostskadade stenpartier m m. Vi börjar klockan 10. Beroende på vädret tar vi itu med att snygga upp runt husen. Men, det finns en hel del annat att göra. Rostskadade jordbruksredskap behöver snyggas till och smörjas. Notbåten längtar efter tjära. Andra museiföremål, av trä, metall eller textil, behöver rengöras och justeras. Tillsammans kan vi under trevliga former förbättra skicket hos det vi förvaltar. Jobbet avslutas med öl/dricka/kaffe och en macka vid 13-tiden eller när vi känner oss nöjda.

Lördag 14 november klockan 17: Höstmöte med ärtmiddag

Vi samlas i backstugan till ärtsoppa med tillbehör, och till diskussion om hembygdsföreningens verksamhet. Kostnad 100 kr, betalas på plats. Öl/dricka och ett glas punsch ingår, ev övrig dryck medtas. Föranmälan sker till Gudrun, tel. 073-655 33 74, eller molin.andersson@telia.com.

Söndag 29 november: Hembygdgårdsöppet med julmys kl 11-15

Första advent. Servering och loppis som vanligt. Loppisen är fylld med julsaker och julklappsfynd. Dessutom hålls julmys i Stockstugan, med traditionellt pyssel, m m. Ta med material för Ditt pyssel!

Februari 2015: Nytt nummer av föreningens skrift

Med bl a kallelse till årsmöte i mars.

Välkomna!

Omslagsbilden visar en Strömstare, en liten fågel som emellanåt är synlig i och vid strandbrinkarna av Strömma Kanal, där den orädd dyker ner i jakt på smådjur bland stenarna. Håll ögonen öppna efter denna raritet!

Årsmötesprotokoll 2015

Strömma Hembygdsgårdens årsmöte 2015.
Tid: Lördagen den 28 mars kl. 17.00.
Plats: Bäckstugan, Strömma Hembygdsgård, Värmdö.
Närvarande: Ca 25 medlemmar deltog i mötet.

Föreningens ordförande Karin Boström hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

1. Val av ordförande och sekreterare

Till ordförande för mötet valdes Karin Boström och till sekreterare Johan Edholm.

2. Mötets utlysande

Mötet förklarades stadgeenligt utlyst.

3. Val av två protokollförare

Till justerare av dagens protokoll valdes Sven Bertil Bergendahl och Laila Nilsson.

4. Styrelseberättelse

Både styrelsens verksamhetsberättelse som publicerats i föreningens senaste medlemsskrift och också fanns tillgänglig vid dagens möte samt förslag till verksamhetsplan och budget genomgicks, godkändes och lades till handlingarna.

5. Revisionsberättelse

Revisionsberättelsen upplästes av revisorn Hans Lindström godkändes och lades till handlingarna.

6. Fråga om ansvarsfrihet

Revisorerna föreslog ansvarsfrihet för styrelsen, vilket enhälligt beviljades.

7. Val av ordförande

Till ordförande för föreningen för 1år valdes Hans Severinsson.

8. Val av övriga styrelseledamöter och ersättare

Per Olof Hejdenberg omvaldes för 2 år, Thomas Lindström nyvaldes för 2 år samt Jenny Vowden för 1 år. Göran Lindgren, som varit vice ordförande avsåg vidare ledamotskap i styrelsen p.g.a. personliga skäl. Johan Edholm kvarstår 1 år.

Birgitta Backlund nyvaldes som ersättare 2 år.

Eva Gebelius, Gudrun Molin-Andersson och Birgitta Thunblad kvarstår som ersättare 1 år.

9. Val av revisorer

Som ordinarie revisorer omvaldes Hans Lindström och Gunilla Wassdahl samt som ersättare Eva Waerner. Samtliga för 1 år.

10. Valberedning

Som ledamöter i valberedningen omvaldes Henrik Paulsen (sammanställande) och Britt-Marie Ohlsson. Båda på 1 år.

11. Fastställande av årsavgift

På förslag av föreningens kassör beslutades oförändrade årsavgifter: 200 kr. för enskild medlem och 350 för familj.

12. Fastställande av stadgar

Föreningens omarbetade stadgar (som skall godkännas av två på varandra följande medlemsmöten) godkändes nu för andra gången och blir alltså gällande från och med dagens årsmöte.

13. Motioner

Inga motioner inlämnade.

14. Övriga frågor

Under denna punkt diskuterades borttagandet av Strömma busshållplats samt kommande VA-ledningar och gång- och cykelbana genom Strömma. Det beslutades enhälligt att föreningen skall aktivera sig vad gäller dessa frågor.

15. Mötets avslutande

Mötet avslutades kl. 17.45.

Vid protokollet	Justeras	Justeras
Johan Edholm	Sven Bertil Bergendahl	Laila Nilsson

Tillägg:

Efter årsmötet avtackades avgående ordföranden Karin Boström och vice ordföranden Göran Lindgren samt dagens kock, Eva Gebelius, med varsin blombukett.

Efter mötet avåts en mycket välsmakande gulasch till en såväl livlig som trivsamt samvaro.

Vår- och sommaraktiviteter 2015

Här är en kort sammanfattning över årets trevligheter hittills.

Årsmötet 28 mars

Mötet var välbesökt och livligt och utan dramatik. Att både ordföranden och vicesen lämnade sina poster löstes genom att Hans Severinson åtog sig att föra klubban. Posten som vice ordförande har inget stöd i stadgarna varför en eventuell ersättare får lösas efter behov. Styrelsen förblev dock fulltalig genom att Thomas Lindstrand nyvaldes och Jenny Vowden avancerade från suppleant till ledamot. Efter att mötesförhandlingarna avslutats trakterade vår eminenta kökschef oss med en värmande gulash, och en livlig diskussion om föreningens mål och verksamhet vidtog. Se mötesprotokoll s. 8-10.

Valborgsmässoafton 30 april

Tveksamt väder är ju tradition vid Valborgsfirande, men uppehåll var det i alla fall, och välbesökt. (Däremot var det fint väder söndagen innan, när hembygdsgården hade rekordmånga besökare genom att mopedföreningen i Gustavsberg valde att styra hit.) Kön av barn vid fiskdammen var långvarig. Allsångshäftet sjöngs igenom till dragspelsackompanjemang av Rose-Marie Djupsjö. Den lilla brasan värmdes men fälnade ganska snabbt.

Fågelskådning vid Hemmesta Sjöäng 23 maj

Värmdö Kommun har förtjänstfullt iordningställt det forna igenvuxna träsket vid Hemmesta till en våtmarksäng som förutom att den är vacker också blivit en välbesökt fågellokal och samtidigt en lekplats för gäddor. Ett litet torn för fågelskådning har anlagts, liksom en naturstig som via Ploglandet går runt området. Ett tappert gäng från Strömma trotsade det något kyliga vädret, men fick god valuta genom gjorda observationer. Till de rara arterna kunde räknas Fiskgjuse, Sävsparv och Gärdsmyg, vid sidan av sjöfåglar som bl a Sångsvan, Svarthakedopping och Rörhöna.

Nationaldagen 6 juni

Här gjorde nye ordföranden Hans Severinson debut som flagghissare, följt av allsång av Du gamla Du fria och även av Calle Schewens Vals, vilken av skärgårdssällskapet Pelarorden utsetts till Sveriges faktiska nationalsång (åtminstone här i skärgårdsmiljön).

Strömmadagen 21 juni

Återigen en välbesökt aktivitet. Tunet vid Stockstugan var fyllt till sista plats vid friluftsgudstjänsten av Anna-Karin Nordgren, med psalmsång av Kerstin Alling med ackompanjemang av Åsa Arvidsson. Därefter öppnades sedvanlig loppis och servering i Backstugan.

Hembygdens dag 2 augusti

Som Ni vet firas Hembygdens Dag samordnat över hela landet denna dag. Efter en erbarmlig juni och juli hade vädret äntligen slagit om. Terrassen vid Backstugan var välfylld med gäster i solskenet, som lyssnade till somrig dragspelsmusik av Rose-Marie Djupsjö och njöt av oset från nystekta rådalingar (våra speciellt goda strömmingsmackor).

Här spinner Sofia Kronholm ullgarn på farstun till Stockstugan med en gammaldags spinnrock av vertikal modell.

Båtutflykt till Ornö och Huvudskär 22 augusti

Hembygdsföreningen Gustavsbergs Vänner ordnade en båtutflykt i traditionell ordning, tillsammans med några andra föreningar. Vädret var strålande, och fartyget Sjöbris fyllt med ca 250 förväntansfulla när den lämnade kajen vid Gustavsbergs hamn. På vägen, från Baggensfjärden via

Ingaröfjärden, Dalarö och Kymmendö, gav den otroligt initierade Göran Sjödin berättelser om det mesta vi passerade, i nutid och i gamla tider. I Kyrkviken på Ornö gjordes ett lunchstopp. Där finns även en hembygdsgård, med ett litet men naggande gott museum inrymt i en liten timmerstuga.

Ornö hembygdsmuseum.

Efter lunchen fortsatte färden ut i ytterskärgården, via Stabbo ut till huvudskär. Här gavs tillfälle till vandring över hållarna och salta bad, innan Sjöbris förde oss tillbaka genom vår sanslöst vackra skärård.

Huvudskär

Min släktsaga

Nedteckning av betydelsefulla händelser i mitt liv.

Mitt namn enligt kyrkböckerna är Erik Olof Olsson, i dagligt tal Olle Ohlsson.

Jag föddes den 28 juni 1931. Bodde då med föräldrarna på Malma Gård i Sjövillan, i en liten lägenhet om rum och kök en trappa upp med utsikt över Storsjön (Malmasjön). Vi bodde här i ca tre månader, flyttade sedan till Tomtebo, Strömma 1:108, som ägdes av min mors morbror, Manne Jansson. Här bodde vi ca ett år och under den tiden byggde mina föräldrar det hus, Strömma 1:71, Lyckåsen, som sedan skulle bli mitt hem under hela min uppväxt. Jag fick tre systrar, Ingalill 1932, Vivianne 1934 och den tredje systemen kom inte förrän 1944 och hon fick heta Agneta.

I augusti 1938 började jag i Fågelbro skola. I småskolan där första och andra klass fick lära sig grunderna för att sedan kunna flytta över till storskolan. Skolan var en B-skola där klasserna undervisades parallellt upp till sjunde klass.

Efter sju års skolgång i Fågelbro skola och sedan fortsättningsskola i Breviks skola på sommaren, där ämnet var hushåll, slutade min skolgång med relativt bra betyg. I detta sammanhang bör tilläggas att i Breviks skola var jag ensam kille med åtta tjejer, en prestation i mitt tycke.

Började också den här sommaren, 1945, läsa för prästen Gunnard, för att senare konfirmera mig i Värmdö kyrka.

Under sommarlovet 1944 fick jag jobb som springschas i Strömma Speceri och Diverse-handel. Ägare var då Gustav Sandström. Lönen var sjuttiofem kronor i månaden plus mat.

Efter slutförd skolgång fick jag fast arbete i affären där jag slutade efter ca 1 år. 1946.

Att vara utan arbete den här tiden var inte att tänka på. Jag bodde fortfarande hos mina föräldrar och skulle göra rätt för mig. Av en händelse träffade jag Oskar Sunesson som ägde Sunessons elektriska i Strömma. Efter förfrågan om jag kunde få arbete hos honom blev svaret positivt. Jag fick omgående börja med eljobb. Detta var min början som elektriker som jag sedan höll på med fram till 1968. Jag arbetade hos Sunessons elektriska fram till värnplikten 1952.

1950 bildades ”Strömmaamatörerna”, en förening med unga entusiaster som spelade teater och revyer i Fågelbro folkets hus. Vi spelade bl.a. ”Revyn Eterbubblan”, som fick en strålande kritik. Jag sjöng och spelade gitarr. En populär låt var Kruskaindianen.

Värnplikten gjorde jag på LV3 i Norrtälje, där jag var uttagen som radarobservatör. Värnplikten varade i tolv månader och under den tiden fick jag också mitt körkort.

1953 fick jag anställning hos firma Ljus och Kraft på Drottninggatan i Stockholm. Jag flyttade nu hemifrån och hyrde ett rum på Götgatan. Jag slutade min anställning efter ett och ett halvt år. Under den här tiden träffade jag Britt-Marie som jag sedan gifte mig med. Sökte och fick ett nytt jobb som servicemontör hos Ståhls Elektriska i Saltsjö-Duvnäs i Nacka. Året var 1955. Jag flyttade också från en bedrövlig tillvaro på Götgatan till ett rum i källarvåningen i ett hus på Kristinavägen i Saltsjö-Duvnäs. Efter en kortare tid

på Kristinavägen, flyttade jag tillsammans med Britt-Marie till en i våra ögon drömtillvaro i ett nybyggt hus på Reginavägen i Saltsjö-Duvnäs.

Efter att i stort sätt åkt på varje gata och väg i Nacka och besökt många som hade el-problem, slutade jag 1960. Sökte på nytt arbete som elektriker och fick då jobb på Lindoffs elektriska i Finntorp Nacka. Mitt arbete blev nu att installera kraft och belysning, mest i större sammanhang, exempelvis i nybyggen av industri och hyreshus. Här arbetade jag fram till 1968. Nu har jag gått händelserna i förväg. Vi går tillbaka till 1959, då vi med min fars hjälp, han jobbade i Gustavsberg, fick en lägenhet om ett rum och kök på Mariagatan i Gustavsberg. Lägenheten var halvmodärn med toalett och kallvatten men utan värme. En fotgenkamin löste värebehovet och vi tyckte då att det var en toppenbostad.

Vi gifte oss i juni 1961 och åkte på bröllopsresa i vår folkvagnsbuss till Norge och tog vägen hem genom södra Sverige.

Vi bodde nu ”ståndsmässig”!. Nästa steg var att skaffa båt. Britt-Maries mormor i Nynäshamn hade en båt som hon ville bli av med. Vi åkte dit och kollade båten, en stor elvometers typ Petterssonbåt som krävde mycket utrustningsjobb före sjösättning. Vi hade tidigare köpt bil, en Renault CV4, den fick nu jobba. Vi åkte till Nynäshamn varje helg under flera månader för att utrusta båten. Fick den sjösatt och med hjälp av svåger Bengt Pettersson hemkörd till Gustavsberg. 1962 sålde vi båten.

Vi började känna på oss att ett eget hus skulle sitta bra, så vi läste fastighetsannonser och åkte runt till objekt som var till salu. Vi skulle inte längre ut från Stockholm än till Boo hade vi bestämt, men vi fick kännedom att en fastighet i Strömma

var till salu. Vi åkte ut och tittade och fastnade för gott. Det var Måsvägen 27. Strömma 1:267.

Vi köpte alltså tomten med tillhörande hus på sextio kvadratmeter och flyttade från Gustavsberg.

Nu började en tid med många ekonomiska och praktiska åtaganden, i stort sätt en stimulerande tillvaro med mycket jobb på ett eget hem.

Jag arbetade fortfarande hos Lindoffs elektriska. Britt-Marie arbetade i Tullverket i Stockholm, så vi fick samåka så gott det gick.

Under de första åren planerade vi för en tillbyggnad av huset. Ritningar, ekonomi och byggtillstånd blev klart i början av 1968. Jag tog tjänstledigt från mitt arbete för att bygga till huset. I sammanhanget bör påpekas att jag startat en byggfirma, Strömma Villaservice, och tanken var att i framtiden ta egna arbeten. Bygget startades och blev slutbesiktat under senare delen av 1969.

En händelse som inte heller får glömmas var vår resa till Egypten på hösten 1966, mycket ”minnesvärd”.

Dom närmaste åren var stora. I april 1969 fick vi vår första dotter Sofia, i maj 1970 kom sonen Anders och i oktober 1971 kom Maria. Nu var huset fullt och lyckan var fullkomlig.

Jag sade nu upp min anställning hos Lindoff i Nacka och hade händerna fulla med egna byggjobb. Hade fått kontakt med Värmdö församling för diverse byggnadsarbeten, bl.a. skulle klockstapeln renoveras med ny panel. Jag fick också renoveringsjobbet i lägenheten där nya kantorn skulle bo. Kantorbostaden låg vid Kyrkskolan, och när slöjdlärartjänsten blev vakant där fick jag frågan om jag kunde ta över. Det var

en utmaning som jag tackade ja till.

I samband med jobbet i kontorbstaden kom jag i kontakt med den nya kantorn som skulle starta en ny kyrkokör. Jag anmälde mig till kören och var med i tjugofem år fram till 1997.

Slöjdlärarygget var trevande i början, men från 1975 fick jag tjänst i Viks skola tillsammans med vikarieygget i andra skolor på Värmdö. 1978 fick jag full tjänst i Hemmesta låg- och mellanstadieskola där jag slutade 1985. De sista två åren i skolan hade jag tjänst i Kvarnbergets högstadieskola i Gustavsberg.

I januari 1987 började jag körkortsutbildning för att få köra buss. SL bjöd på körkortet om man körde tre månader under sommaren. Detta var en utmaning och eftersom jag slutat mitt ygget som slöjdlärare började jag att köra i och med att jag fått körkortet. Att köra buss var till en början ett stimulerande ygget men blev med tiden påfrestande med stress och oregelbundna arbetstider. Jag körde heltid fram till 1991 och därefter halvtid till min pension 1996.

Med pensionen följde en tid med ledighet men ingen fritid och den pågår fortfarande.

// Olle.

Strömma hembygdsförening 35 år

Ja, det är sant. En av de yngsta hembygdsföreningarna närmar sig medelåldern. Det ska ihågkommas med en kavalkad av händelser och nyckeltal, blandat med en och annan bild, från de första tio åren. Fortsättning följer i kommande tidskrifter.

Det här axpocketet kommer från tidiga nummer av vår tidskrift. Alla dessa finns numera på vår hemsida, www.hembygd.se/stromma. Det är en veritabel skatt av underhållande läsning. Ta fram ett nummer varje dag, så har Du god läsning i minst ett kvartal.

1980

Hembygdsföreningen bildas efter ett stort upprop i området. Från början var medlemsantalet 80 st. Såväl fast- som fritidsboende var välkomna. Förste ordförande var Lars Rosén, och vår hedersmedlem Olle Ohlsson kassör. Tidskriften utkom med tre nummer. Vårt fina firmamärke gjordes av tecknaren Hans Björkenfeldt (se skriftens framsida). Föreningen fick överta kanaltomten från en tidigare nedlagd hembygdsförening, men var i övrigt husvill. På tomten fanns en redskapsbod som skänkts av Breviks idrottsförening tillsammans med en penninggåva m.m. Medlemsavgiften var 25 kronor. Redan första året uppvaktades kommunen med önskan om en gång- och cykelväg genom området. En annan fråga som togs upp var hastighetsbegränsningen genom Strömma, som var 50 km/h sommartid och 70 km/h på vintern, med många farligheter och tillbud som följd.

Stormöte i Viks Skola vid bildandet, 24 mars 1980

1981

Kommunen reagerade positivt i frågan om hastighetsbegränsning och förde frågan vidare till Länsstyrelsen. Första årsmötet hölls 5 april, med 55 närvarande varav 15 minderåriga. Hela fyra tidskrifter gavs ut. I nr 4 publicerades den nyskrivna Strömmavisan första gången. Mötena hölls på Malma, men tankar på en egen lokal framfördes. Kommunen uppuktades med begäran att vägen genom Strömme (dåvarande länsväg 660) ska få vägbelysning. En studiecirkel om hembygdens historia, ledd av Sigvard Lönnqvist, blev mycket populär. Traditionen med friluftsgudstjänst inleddes 29 juli. Från början hölls den på kanaltomten. Förutom genom tidskriften skedde kommunikationen med medlemmarna genom anslag på en tavla vid Strömme handel, bredvid föreningens brevlåda. Ett projekt att renovera skjulet på kanaltomten inleddes, med hjälp av ett mindre bidrag från kommunen. Föreningen fick de första bidragen till det som senare skulle bli ett hembygdsmuseum.

Valborgsmässoafton 1981.

*En dm snötäcke på
kanaltomten*

1982

Medlemsantalet har nått över 200 personer, och ökade under året till 260. På vintern rapporterades ett flertal strömstarar, både vid Strömmabron och vid vindbron vid Våmfjärden. Årsmötet 26 mars samlade ca 50 personer, som efter förhandlingarna fortsatte med middag och dans till Lasse Emilssons trio. Ett upprop gjordes med uppmaning att skänka foton och föremål för att bevara minnet av gångna tider i ett kommande museum. Flera studiecirkelar startades, om bl a navigation, dräktsömnad och spånad.

1983–1984

Verksamheten flyter på. Många aktiviteter blir återkommande, som friluftsgudstjänst, sommarfest, utflykter, valborgsfirande, tipspromenad och gökotta. Valborgsfirandet samlade ca 150 personer, som fick beskåda ett fint fyrverkeri. Medlemsavgiften höjdes till 40 kronor. Ett embryo till vår studiecirkel om bildhantering startades. En bollplan iordningställdes på kanaltomten.

*Gökotta vid Skolviken,
Våmfjärden, maj 1984*

1985–1986

Årsmötet 1985 ägde rum hos Kryssarklubben på Malma Kvarn. Äntligen fick vi tillgång till en hembygdsgård, genom en trepartsaffär med kommunen och tidigare ägaren Sigvard Lönnqvist. Stugan innehöll hans omfattande samlingar, som donerades till föreningen och snabbt blev tillgängliga för intresserade. Strömma Hembygdsmuseum var fött. Han avtackades genom att utses till hedersmedlem. Invigningen skedde 14 december, över 200 personer deltog. Det firades sommaren 1986 med en fest med helstekt ris vid stockstugan. Vid årsmötet 1986 valdes till ny ordförande Hasse Björkenfeldt. En bygudstjänst hölls i Stockstugan i december.

Grisfesten 1986

Ångbåtsbryggan vid Strömman renoverades och byggdes ut, vilket firades med en tillställning där Hembygdsföreningen var aktiva.

*Ångbåtsbryggans
invigning*

1987

Valborgsafton firades i fantastiskt vårväder med nära 300 deltagare. Stockstugan används förutom som museum även som möteslokal för egna ändamål och ett flertal andra föreningar. Den pågående exploateringen av Fågelbro med golfbana, hotell och skärgårdshus föranleder en allvarlig skrivelse till kommunen, att gamla värden går till spillo genom att byggnader tillåts rivas och att allemansrätten begränsas när tidigare allmänna vägar m m blir enskilda. I stockstugan hölls julmarknad i slutet av november. En ungdomsverksamhet startades. Genom att Stockstugan blev basen för verksamheten blev det renoverade skjulet på kanaltomten möjligt att disponera för denna verksamhet.

1988-1989

En pressnotis anger att industrimannen Peter Wallenberg kommer att bli Strömman-bo, under förutsättning att han får riva Breviks gård och bygga nytt. En stor sommarmarknad vid

bryggan och en storslagen julmarknad i hembygdsgården hörde till aktiviteterna. Stockstugan erbjuds för uthyrning till evenemang för ända upp till 40 personer (!), för 150 kronor för föreningar och 300 kronor för privat bruk. Den uthyrdes nio gånger under året.

Fortsättning följer i nästa tidskrift...

Ni som läst detta har väl som jag imponerats av vilken utveckling som vår hembygdsförening gått igenom under dess första tio år. Helt fantastiskt vad som kan göras med intresserade och arbetsglada fast- och fritidsboende av alla åldrar i gott samarbete, tillsammans med ett friskt flöde av goda idéer.

Idag är det lite sämre ställt med tillgången på friska krafter. Vi blir ju alla lite äldre för varje år. Idéer finns. Men även där behövs nya impulser. Är Du en av dem som ska vitalisera hembygdsföreningen? Med bättre dialog, samarbete och kritik gentemot kommunen och andra myndigheter? Med samarbete med andra föreningar med likartade intressen? Med att skapa intresse och aktiviteter som lockar yngre familjer och deras barn? Med verksamhet för äldre, t ex nya studiecirklar? Med aktiviteter för nyinflyttade och andra grupper?

Du får väldigt gärna berätta för oss om Dina tankar, via strommahembygdsforening@telia.com.

Hans Severinson, ordf

Fågelbro Säteri

Fågelbro – en gång en gammal anrik herrgård. Numera högklassiskt konferenshotell, golfbana, ridhus och marina.

1539 – Ffogelbroka eller Fuglebrock. Ett kronogods, skänkt av Erik XIV till sin sekreterare Måns Jönsson år 1562. Men, varifrån har namnet på gården kommit? Här är några gissningar.

Från 1500-talet och till nutid har landhöjningen gjort att gården hamnat allt längre bort från vattnet. Höjningen har under de 500 åren blivit ca 2,5 meter. Då kan vi förmoda att vattnet gick ända upp till gården både från Tranaröfjärden räknat och även från Våmfjärden. Vi kan också räkna med att det var ett rikt fågelliv utmed stränderna. Det som finns kvar efter landhöjningen är den lilla insjön mitt på golfbanan. Där var också ett rikt fågelliv innan golfbanan byggdes.

Vad fanns det nu för fåglar kring gården. Jo, naturligtvis sjöfåglar och vadare . Kanske gården fick namn efter “Brockfågel” (äldre benämning på vissa vadargrupper, speciellt familjen pipare). “Brokig” (spräcklig). Många tror att gården fått sitt namn efter fasanen. Inte troligt, då fasanen infördes till Sverige första gången 1740. 1846 lät Oskar I bygga ett fasaneri på Djurgården, men först på 1900-talet började fasanerna trivas i Sverige.

Fågelbro har haft många ägare genom åren.

Före 1562 var Fågelbro Kronans gods. 1562 till omkring 1600 ägdes gården av Erik den fjortondes sekreterare Måns Jönsson. Omkring 1600 - 1615 hette ägaren Stephan Lemnius, som var Carl IX:s kammartjänare. 1615–1624 var Riksrådet och Drotsen Gabriel Gustafsson Oxenstierna ägare. 1624–1656 ägdes gården av Presidenten i Åbo, Gustaf II Adolfs

livmedikus Olof Bure. 1656–1688 var ägaren Häradshövdingen Sven Svensson Svart. Han ägde även Sundby och Gladö. 1688–1695 var änkan Christina Bure ägare till Fågelbro. 1695 -1701 blev sonen till Sven Svensson Svart och Christina Bure ägare till gården. 1701–1708 var änkan Beata Crusebjörn ägare, och därefter hennes arvingar, Christina Svart och Maria Elisabeth von der Osten m.fl. fram till 1713. 1713 blev statssekreterare Daniel Niklas von Höpken ägare till Fågelbro.

1719, detta ödesdigra år då ryssarna härjade och nästan hela skärgården gick upp i lågor. Även Fågelbro brändes. I förteckningen över brända hemman kan man läsa att gården är "av fienden ryssen alldeles i aska lagd". Troligen var inte Fågelbro "väl bebyggt" eftersom ingen ersättning betalades ut för den skada som ryssarna ställde till med. Men trots det lät von Höpken 1720 återuppbygga Fågelbro. De två flyglarna och magasinet skall vara från den tiden. Daniel Niklas von Höpken avled 1741 och änkan ärvde gården. Den gick sedan vidare till sonen Carl Fredrik von Höpken som ägde gården till 1775.

1775 köpte Majoren Svante Didrik Silfverberg gården. 1799-1800 lät han bygga Didriksdal, där han sedan bosatte sig. 1808 köptes gården av Grosshandlaren Fredric Lychou från Ost-Preussen. Efter makens död blev änkan Charlotte Lychou, ägare till Fågelbro fram till 1829.

1829 såldes Fågelbro, Malma, Hesselmara och Norrvik till Pastor Johan Erik Hörstadius.

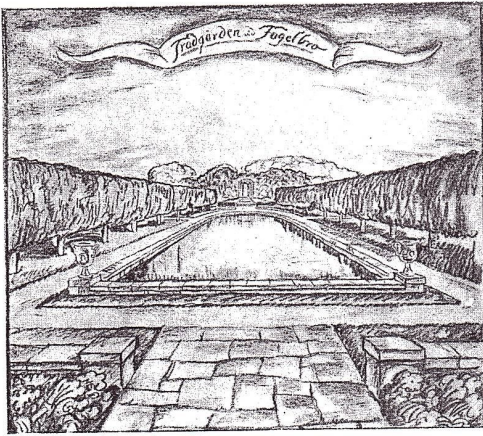
1835 köpte Kungl. Sekreteraren Ture Abraham Silfverhjelmsäteriet. Hans son Gustaf Ehrenfrid Silfverhjelmsäteriet. Hans son Gustaf Ehrenfrid Silfverhjelmsäteriet ägde tegelbruket i Agustendal. Det var så pass lönande att han år 1873 köpte Fågelbro av sin far.

År 1870 bodde över 200 personer på Fågelbro. 1881 fanns 23 pigor som arbetade åt Herrskapet, 25 Statdrängar med familjer, Trädgårdsmästare med familj, Rättare med familj, Befallningsman med familj, Lärningar, Fattighjon, många Änkor och Änklingar.

1903 köpte Bankiren Martin Geber gården. Den var då i behov av upprustning. Under hans tid renoverades huvudbyggnaderna (flyglarna). Gamla statarlängor revs (inte Fläskoset) och nya byggdes. En mönsterladugård byggdes upp 1912-13 och en Trädgårdsmästarebostad samt ett syrenparti med persiska syrener anlades. I ladugården byggdes en balkong där kungligheter och andra prominenta personer kunde blicka ner på den prisbelönta djurbesättningen.

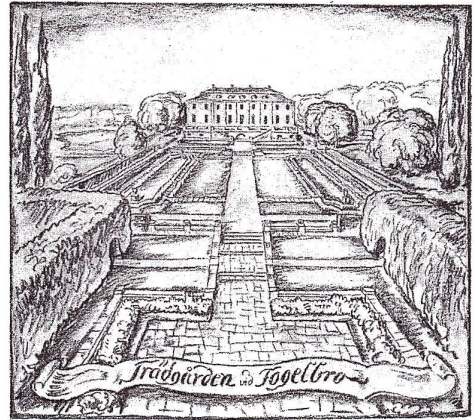
1918 kom Fågelbro i Kapten Carl Cassels ägo. Han var inte ägare så länge men hann göra stora förändringar på gården. Han lät bygga ut trädgården, lät plantera 200 fruktträd, 1000 rosor, häck av bok runt hela trädgården. Även blodlönnar och hasselplantor inköptes. Allt inköptes från Holland. Han lade ner 500.000:- på gårdens förskönande. Under Cassels tid byggdes även Förvaltarbostaden, Stallet, Kontoret, Förmansbostaden, Hönshuset och Lekstugan. Han hade tänkt sig ännu större förändringar på gården som att bygga en ny huvudbyggnad. Nu blev det inte så, men det finns bilder på hans planer (se s. 29).

1922 blev Bankdirektör Gustaf Svensson ägare till gården. Det var då en mönstergård med prisbelönt och tuberkulosfri besättning i ladugården. 1928 fanns på gården 127 kor och kvigor, 5 tjurar och i stallet fanns 27 hästar. För att kunna sköta allt fanns det på gården drygt 100-tal personer anställda varav 39 statarfamiljer. Nu byggs tennisplanen och ett stort drivhus anläggs och byggs ihop med trädgårdsmästarebostaden. I drivhuset odlade man bland annat vindruvor.

FÅGELBRO

Inneh. kapten C. Cassel

FÅGELBRO

Inneh. kapten C. Cassel

TRÄDGÅRSDAMMEN

TOTALBILD

Mjölket vid den här tiden var 19 öre l. och fetthalten var 3,91%. Medelmjölket per ko var 3.500 l. per år. Avkastningen för 1928 var 600 lass hö, 500 säckar havre, 100 säckar korn och 600 säckar vete. I trakten av Rådalen och Långstrand avstyckades ett 20-tal strandtomter.

1929–1932 ägdes Fågelbro av Assuransdirektör Thorsten Hammarstrand. 1932 köptes gården av Majoren Allan Winge, gift med Direktör Svenssons dotter Margaretha Silfverling. Fågelbro låg kvar i familjen Winges ägo fram till försäljningen 1983.

1984 köptes Fågelbro Säteri av arkitekten Tomas Hagman, ett 550 hektar stort område. Man började med att anlägga båthamn och bygga skärgårdshuset. 1989 gick SABAK in som 50 % delägare. SABAK köpte ut Tomas Hagman 1990 och bjöd in Conatagruppen AB att gå in som hälftenägare. Därigenom fick SABAK en ny finansiär vid sin sida, nämligen Wasa. Vintern 1992 anmälde SABAK att deras resurser var slut. Därmed tvingades Conata att överta SABAK's del och blev därmed helägare av Fågelbro Säteri AB. Efter ytterligare en del krångliga konkurser hette ägaren Fågelbro Mark AB, ett bolag inom Wasakoncernen.

År 2015 köptes Fågelbro av Stefan Persson.

Fågelbro byggnader

Kartan på s. 30 visar var de olika byggnaderna låg

1. Hotellet med den vackra portalen av röd granit som tidigare satt på ladugården. Även lanterninen på taket kommer från ladugården (nr 4).

2. Strax ovanför tennisplanen låg Förmansbostaden som byggdes 1919 och revs på 1980-talet.

3. I slänten nedanför hotellet låg två statarlängor. Den äldsta av dessa byggdes före 1895 och kallades "Fläskoset". Den andra byggdes 1910. Båda revs på 1980-talet.

4. Mitt emot statarlängorna i nuvarande hästhagen låg Ladugården. Den byggdes 1912 -13 och blev en mönsteranläggning som många gånger fick besök av både Oskar II och Gustaf V.

5. Här låg Garage, Stall, Loge och Vagnslidret. I slutet av 1920-talet brann stallet och garaget efter ett blixtnedslag.

1943 brann logen och lidret efter att barn tände eld i höet.

6. Här låg två byggnader som kallades Lusasken och Kråkslottet. (till höger i bild). Dessa revs i början av 1900-talet och på samma plats byggdes en smedja. Smedjan brann 1965.

7. Huvudbyggnaderna byggdes 1720. De båda byggnaderna är egentligen flyglar. Man planerade en huvudbyggnad mot trädgården men av någon anledning blev den aldrig uppbyggd.

De båda mindre byggnaderna är troligen lika gamla. De innehöll pigkammare, mangel - och materialbodar. Till vänster i bild det gamla magasinet som troligen byggdes 1820.

8. Kontoret byggdes 1918. Finns fortfarande kvar. (2015)

9. Förvaltarbostad byggdes 1918. Finns fortfarande kvar.

10. Solhem byggdes 1911. Finns fortfarande kvar.

11. Folkets Hus byggdes 1922 och brändes ner 1988. Här hade konstnären Hans Wiksten sin ateljé fram till sin död.

12. Här låg en Statarbostad byggd på samma sätt som Solhem.

13. Rättarbostaden som byggdes 1905 finns fortfarande kvar.

14. Half-Way House var tidigare trädgårdsmästarbostad och byggdes 1916. Kapten Cassel som köpte Fågelbro 1918, lät bygga ut trädgården. Strax bakom trädgårdsmästarbostaden till höger ligger lekstugan.

15. Här låg hundgården där jakthundarna bodde. Här har även varit minkfarm. Byggdes senare om till sommarstuga.

16. Vid slutet av den här vägen låg en såg, som byggdes 1922. Den revs 1987.

17. Fågelbro småskola byggdes 1858 och Storskolan 1907. Båda byggnaderna är nu i ett bedrövligt skick.

// Text och bild sammanställt av Britt-Marie Ohlsson

Samlingslokal att hyra

Vill Du anordna fest eller möte så finns vår samlingslokal att tillgå i Backstugan. Den är utrustad med all nödvändig köksutrustning för max 35 personer.

Söndag–Torsdag 400 kr/dag

Fredag & Lördag 700 kr/dag

Kontakt för bokning och information:

Gudrun Molin Andersson, tfn. 073-655 33 74

E-post: molin.andersson@telia.com

